

Tiistai 14.6.2011 kello 12.15 - 13.55

Läsnä

pj.	Mirja Vehkaperä /kesk	
vpj.	Marjo Matikainen-Kallström /kok	(5 § osittain, 6—11 §)
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	(1—8 §, 9 § osittain)
	Teuvo Hakkarainen /ps	
	Lasse Hautala /kesk	(4—11 §)
	James Hirvisaari /ps	
	Harri Jaskari /kok	(10 § osittain, 11 §)
	Johanna Karimäki /vihr	(9 § osittain, 10—11 §)
	Pia Kauma /kok	(4—11 §)
	Eero Lehti /kok	
	Päivi Lipponen /sd	(1—3 §, 4 § osittain, 5—8 §, 9 § osittain, 10 § osittain, 11 §)
	Jari Myllykoski /vas	
	Sirpa Paatero /sd	(4 § osittain, 5—11 §)
	Jouko Skinnari /sd	
	Kaj Turunen /ps	
vjäs.	Jukka Kopra /kok	(9 § osittain, 10—11 §)
sihteeri	Tuula Kulo-vesi	valiokuntaneuvos
	Eelis Roikonen	valiokuntaneuvos

1 § Nimenuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2 § Päätösvaltaisuus

Todettiin, ettei kokous ollut päätösvaltainen.

3 § *U 17/2011 vp komission talousarvioesityksestä vuodelle 2012 (budjetti; Euroopan unioni) sekä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi (toimielinten sopimuksen muuttaminen ITER-hankkeen lisärahoitustarpeen kattamiseksi), EU/2010/1105*

Asian ilmoittaminen

Ilmoitettiin, että asia on lähetetty valiokunnalle tiedoksi.

Käsittely

Merkittiin tiedoksi.

Asian käsittely valiokunnassa todettiin päättyneeksi.

PÖYTÄKIRJA 10/2011 vp

- 4 § **HE 2/2011 vp** laiksi maksulaitoslain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
Käsittely
Käytiin valmistava keskustelu.
Merkittiin, että kokous oli tullut päätösvaltaiseksi.
Asian käsittely keskeytettiin.
- 5 § **HE 4/2011 vp** laeiksi osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain muuttamisesta
Käsittely
Merkittiin saapuneeksi oikeusministeriön vastine 13.6.2011, *asiakirja A 5 §*.
Käytiin valmistava keskustelu.
Asian käsittely keskeytettiin.
- 6 § **U 7/2011 vp** ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (asunto-omaisuutta koskevat luottosopimukset)
Käsittely
Merkittiin saapuneeksi Finanssivalvonnan lisäselvitys 8.6.2011, *asiakirja A 6 §*.
Käytiin valmistava keskustelu.
Asian käsittely keskeytettiin.
- 7 § **U 1/2011 vp** komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 89/666/ETY, 2005/56/EY ja 2009/101/EY muuttamiseksi keskus-, kaupp- ja yhtiörekistereiden yhteenliittämisen osalta (1.3.2011, KOM (2011) 79 lopullinen, 7145/11) (kaupparekistereiden yhteenliittäminen)
Käsittely
Käytiin valmistava keskustelu.
Asian käsittely keskeytettiin.
- 8 § *Muut asiat*
Päätettiin, että valiokunnan jäsenten ja varajäsenten eduskuntaavustajille annetaan tarkasteluoikeudet valiokunnan sähköiseen työtilaan.

9 § *U 34/2010 vp Euroopan komission lainsäädäntöehdotuksista Euroopan unionin ja euroalueen talouspolitiikan koordinaation tehostamiseksi*

Asian ilmoittaminen

Ilmoitettiin, että valiokuntaan on saapunut mahdollisia toimenpiteitä varten jatkokirjelmä 2. VM 08.06.2011.

Valiokunnan mahdollinen kannanotto on pyydetty ennen 15.6.2011 pidettävää suuren valiokunnan kokousta, jossa suuri valiokunta ottaa jatkokirjelmään kantaa.

Merkittiin, ettei kokous enää ollut päätösvaltainen.

Ilmoitettiin, että valiokuntaan on saapunut ennakkokäsittelyyn jatkokirjelmä 3. VM 13.06.2011.

Käsittely

Merkittiin, että kokous oli tullut päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa oli kuultavana:

— finanssineuvos *Tapio Mutikainen*, valtiovarainministeriö.

Ed. Myllykoski esitti, että talousvaliokunta ei hyväksy Euroopan komission lainsäädäntöehdotuksia Euroopan unionin ja euroalueen talouspolitiikan koordinaation tehostamiseksi eikä Euroopan vakausmekanismin perustamista.

Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Päätettiin hyväksyä seuraava lausuma:

Talousvaliokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan painottaen erityisesti kielteistä näkemystä eurobondien käyttöönottoon ja tarvetta säilyttää toimielinten väliset toimivaltasuhteet tasapainoisina.

Ed. Myllykoski jätti lausumaan seuraavan eriävän mielipiteen:

Eriävä mielipide

(Myllykoski /vas)

Perustelut

Positiivista on, että Euroopan unionissa halutaan painottaa ennaltaehkäiseviä toimia, joilla voidaan ennakoida ja torjua jäsenmaiden talouskriisejä. Ongelmana on kuitenkin, että kukaan ei tunnu tietävän, mitä toimia taloudellisissa vaikeuksissa olevilta EU-mailta odotetaan. Mitkä ovat ne talouden vakauttamisen mekanismit, joista puhutaan? Velvoitetaanko kriisissä olevia jäsenmaita heikentämään

julkisia palveluita, leikkaamaan sosiaaliturvaa vai romuttamaan eläkejärjestelmänsä?

U 34/2010 vp Euroopan komission lainsäädäntöehdotuksista Euroopan unionin ja euroalueen talouspolitiikan koordinaation tehostamiseksi on osa isompaa kokonaisuutta, johon liittyvät kiinteästi myös U 5/2011 vp luonnoksesta Euroopan rahoitusvakaussvälinettä koskevan puitesopimuksen muuttamisesta (Euroopan rahoitusvakaussväline), U 6/2011 vp luonnoksesta Euroopan vakaussmekanismin perustamista koskevaksi valtiosopimukseksi (Euroopan vakaussmekanismi) ja E 13/2011 vp EU:n talouskriisin hoidosta. Näitä kaikkia tulisikin siksi käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Keskeinen periaate Euroopan unionissa on ollut, että kukin jäsenmaa vastaa itse omista sitoumuksistaan. On väärin velvoittaa euromaiden kansalaiset vastuuseen yksittäisen jäsenvaltion huonosta taloushoidosta. Jo tehdyillä tukipäätöksillä on pelastettu pankkien ja rahoituslaitosten omistajat ja sijoittajat. Vaikeuksiin itsensä ajaneiden unionimaiden tukemisen asemesta pankkien isäntävaltioiden olisi tullut varautua pankkien nopeaan haltuunottoon ja pääomittamiseen. Näin voitaisiin parhaiten varmistaa, että luottamus rahoitusjärjestelmään säilyy eikä synny moraalikadon ongelmaa, joka liittyy eräiden maiden ja niiden rahoittaneiden tahojen toimintaan.

Myös Suomen eduskuntavaalien tulos tukee käsitystä, että kansa vastustaa suurpääoman ehdoilla harjoitettua politiikkaa. Tukea hakevan maan taloudelle asetetut ehdot vaikeuttavat maan selviytymistä. Esimerkiksi Kreikalle asetetut vaatimukset verojen korotuksista ja eräistä säästötoimista tukahduttavat talouskasvua ja vaikeuttavat Kreikan selviytymistä. Kreikka on lisätuen tarpeen edessä.

Euroopan vakaussmekanismin sijaan tulisi vastuuttaa velkojat joustamaan takaisinmaksuajoissa ja koroissa. Vain siten pankkien ja muiden rahoituslaitosten omistajat ja sijoittajat voidaan saattaa vastuuseen, joka ei mitenkään kuulu minkään jäsenmaan kansalaisille. Jokaiseen jäsenmaahan tulisi myös rakentaa sellainen talousohjelma, joka turvaa talou-

den kasvun ja työllisyyden sekä antaa edellytykset selviytyä sitoumuksista.

Tarjolla oleva luonnos Euroopan vakausmekanismiksi ei takaa sitä, etteivätkö korkeilla koroilla jät-tivoittoja tehneiden pankkien vastuut siirtyisi sellai-sinaan veronmaksajien harteille, mikä ainoastaan syventää kulloinkin kyseessä olevan maan ongel-mia ja siirtää välttämättömät ratkaisut eteenpäin. Palkkojen, työttömyysturvan ja eläkkeiden leikkaa-minen yhdistettynä veronkorotuksiin estää mahdol-lisuuden synnyttää positiivista kierrettä ja elvyttää taloutta.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson, että en voi yhtyä talousvaliokunnan enemmistön kantaan hyväksyä Euroopan komission lainsäädäntöehdotukset Euroo-pan unionin ja euroalueen talouspolitiikan koordi-naation tehostamiseksi enkä voi hyväksyä Euroo-pan vakausmekanismin perustamista.

Asian käsittely todettiin valiokunnassa päättyneeksi.

10 § *U 5/2011 vp luonnoksesta Euroopan rahoitusvakaussvälinettä kos-kevan puitesopimuksen muuttamisesta (Euroopan rahoitusvakaussväline)*

U 6/2011 vp luonnoksesta Euroopan vakausmekanismin perusta-mista koskevaksi valtiosopimukseksi (Euroopan vakausmekanismi)

E 13/2011 vp EU:n talouskriisin hoidosta

Käsittely

Valiokunnassa oli kuultavana:

— lainsäädäntöneuvos *Seppo Tanninen*, valtiovarainministe-riö, *asiakirja A 10 §*.

Merkittiin saapuneeksi kirjallinen lausunto:

— Euroopan komission jäsen *Olli Rehn*, *asiakirja B 10 §*.

Ed. Matikainen-Kallström esitti, että valiokunta yhtyy valtioneu-voston kantoihin. Ed. Skinnari kannatti esitystä.

Ed. Turunen esitti, että valiokunta ei hyväksy EVM:ää ja ERVV:tä koskevia ehdotuksia. Ed. Hirvisaari kannatti esitystä.

Ed. Hautala esitti, että valiokunta ei hyväksy Euroopan rahoitus-vakaussvälineen Suomen takausvastuiden kaksinkertaistamista ja

että Euroopan vakausmekanismin perustaminen voidaan hyväksyä vain tietyin ehdoin (eritelty alla eriävissä mielipiteessä 2). Pj. Vehkaperä kannatti esitystä.

Ed. Myllykoski uudisti edellä 9 §:ssä esittämänsä lausumaesityksen. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Äänestettäessä ed. Turusen esityksestä ed. Matikainen-Kallströmin esitystä vastaan ed. Matikainen-Kallströmin esitys voitti äänin 9 JAA, 4 EI ja 2 tyhjää.

Äänestettäessä ed. Matikainen-Kallströmin esityksestä ed. Hautalan esitystä vastaan ed. Matikainen-Kallströmin esitys voitti äänin 9 JAA, 2 EI ja 4 tyhjää.

Päätettiin hyväksyä seuraava lausuma:

Talousvaliokunta yhtyy valtioneuvoston kantoihin.

Lausumaan jätettiin kolme eriävää mielipidettä:

Eriävä mielipide 1

(Kaj Turunen /ps, James Hirvisaari /ps ja Teuvo Hakkarainen /ps)

Perustelut

EU:ssa solmittiin aikanaan talous- ja vakaussopimus, jossa julkisen talouden alijäämä sai olla korkeintaan 3 prosenttia BKT:sta. Julkisen kokonaisvelan maksimimääräksi asetettiin 60 prosenttia BKT:sta. Suomen lisäksi vain neljä muuta maata ovat noudattaneet tätä sopimusta.

Maastrichtin sopimukseen laitettiin nykyisen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 125 artikla, joka kieltää unionia ja jäsenmaita ottamasta vastatakseen toisen jäsenmaan velkaongelmia. Tämän no-bailout-kirjauksen tehtävä oli sitoa jäsenmaiden kädet, jottei kenellekään syntyisi kiusausta ajautua kriisiin ja antautua toisten elätettäväksi. Tämä sopimus artikloineen rikkoutui heti, kun euro kohtasi ensimmäisen suuren vaikeutensa, 2000-luvun jälkipuoliskolla alkaneen talouskriisin.

EU:n poliitikkojen johtamissa talouselimissä tehtiin ja tehdään yhä edelleen toimenpiteitä, jotka tosiasiassa vain pahentavat Euroopan taloudellista kriisiä. Samalla ovat myös EU:n eurossa mukana

olevat jäsenvaltiotkin joutuneet niin moraaliseen kuin lakitekhniseen kriisiin.

Esimerkiksi Euroopan vakausmekanismin (EVM) säännöt ovat vaaralliset valtioiden itsemääräämis-oikeudelle. Mikäli EVM-säännöt hyväksyttäisiin sellaisinaan, Suomen eduskunnan rooli Suomen talouden ja budjetin korkeimpana päättävänä elimenä olisi epäselvä. Voiko Suomi ylipäänsä jatkossa itse laatia budjettinsa? Jos ei voi, kuka sen laatii ja millä periaatteilla? Jos Suomi saa jatkossakin laatia itse budjettinsa, tuleeko se kuitenkin ensin hyväksyttää EU:ssa?

Tapahtui niin tai näin, EVM:n ja ERVV:n luominen ei ole ratkaisu euron kriisiin. Euron kriisi ratkeaa vain sillä, että talousvaikeuksissa olevien valtioiden talous pannaan kuntoon näiden valtioiden omilla, sisäisillä toimenpiteillä. Samalla sijoittajien ja pankkien on kannettava vastuunsa ja osallistuttava talouskriisin kustannuksiin, koska juuri nämä tahot ovat suurimpia syyllisiä talouskriisin syntymiseen. Kriisiä ei myöskään ratkaista vauhdittamalla Euroopan liittovaltiokehitystä talouskriisin varjolla.

Eurooppa voisi siis vielä parantua taudistaan puhdistamalla ylivelkaisuutensa euro-järjestelmästä ja noudattamalla omia sopimuksiaan. Tekemällä nämä toimenpiteet avoimesti ja rehellisesti markkinat ja ongelmavaltiot kärsivät lyhytaikaisen kolkon, mutta voivat ajan myötä toipua aloittaakseen taloudellisesti puhtaalta pöydältä. Sen sijaan velkamaiden tukeminen, Suomen takausten kasvattaminen ja pysyvä puskurirahasto sekä yhteisten pelisääntöjen rikkominen pankkien ja muiden velkojien pelastamiseksi eivät sitä tee. Heti, kun pelisääntöjä muutetaan yhden kerran liikaa tai rahat loppuvat, tuloksena on rahoitusmarkkinoiden sekaantuminen, siitä seuraava paniikki ja pitkäaikainen talouslama sekä luottamuksen menetys muun maailman silmissä. Tästä eivät kärsi pelkästään yksittäiset ylivelkaantuneet eurovaltiot, vaan koko Eurooppa mukaan lukien kriisiin syytön Suomi.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme, että emme voi yhtyä talousvaliokunnan enemmistön kantaan, ja

toteamme, että Suomi hyväksymällä suunnitellut EVM- ja EVRR-mekanismit samalla todellisudessa on mukana pitemmällä tähtäimellä syventä-mässä euro-alueen kriisiä vaarantaen oman kansansa hyvinvoinnin sekä vauhdittaa Euroopan unionin liittovaltiokehitystä ja antaa Brysselille sel-laista päätösvaltaa, joka kuuluu Euroopan unionin jäsenvaltioiden itsenäiseen päätöksenteko-oikeu-teen.

Eriävä mielipide 2

(Lasse Hautala /kesk ja Mirja Vehkaperä /kesk)

Perustelut

1. Väliaikainen Euroopan rahoitusvakaussväline ERVV (U 5/2011 vp)

Suomen vastuullista linjaa euromaiden talouskrii-sien hoitamisessa on jatkettava. Suomen on samalla pidettävä tiukka linjansa väliaikaisen rahoitusva-kausvälineen osalta.

Tämän mukaisesti Suomen ei tule sitoutua takaus-vastuiden yli kaksinkertaistamiseen nyt esitetyllä tavalla.

Aiempien linjausten mukaisesti Suomi edellyttää jatkossa turvaavia vakuuksia saatavilleen.

2. Pysyvä Euroopan vakaussmekanismi EVM (U 6/2011 vp)

Suomen vastuullista linjaa euromaiden talouskrii-sien hoitamisessa on jatkettava. Suomen on pidet-tävä tiukka linjansa pysyvän vakaussmekanismin osalta.

Aiempien linjausten mukaisesti Suomen on pidet-tävä välttämättömänä, että rahoitusmarkkinoiden kansainväliseen kriisinhallintaan on olemassa mekanismeja paitsi maailmanlaajuisesti (IMF) myös Euroopan mittakaavassa (EVM).

Suomi hyväksyy pysyvän Euroopan vakaussmek-anismin (EVM) perustamisen seuraavilla jo aiemmin linjatuilla ehdoilla:

— EVM:n perustamisen yhteydessä hyväksytään velkajärjestelyä edesauttavat yhteistoimintalausekkeet.

— EVM:n lainoilla on ensisijainen asema verrattuna yksityisen sektorin lainoihin.

— EVM täyttää kokonaisuudessaan muutkin Suomen siihen esittämien aiempien kantojen mukaiset pankkien ja sijoittajien vastuuseen liittyvät yksityiskohdat.

— EVM:n rakenne ei saa olla sellainen, että euromaat siirtyisivät valtioiden veloissa yhteisvastuuseen, vaan jokaisen valtion tulee vastata omasta julkisesta taloudestaan ja omista veloistaan.

Suomen on esitettävä sijoittajavastuun täsmennystä siten, että sijoittajavastuu toteutuisi nyt esitettyä paremmin ennen pysyvän mekanismin voimaantuloa syntyneiden velkojen osalta.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme, että talousvaliokunta ei kannanotossaan hyväksy Euroopan rahoitusvakaussävelin Suomen takausvastuiden kaksinkertaistamista ja ottaa edellä kuvatut ehdot huomioon Suomen päättäessä osallistumisestaan Euroopan vakaussävelin perustamiseen.

Eriävä mielipide 3

(Myllykoski /vas)

Perustelut

Positiivista on, että Euroopan unionissa halutaan painottaa ennaltaehkäiseviä toimia, joilla voidaan ennakoida ja torjua jäsenmaiden talouskriisejä. Ongelmana on kuitenkin, että kukaan ei tunnu tietävän, mitä toimia taloudellisissa vaikeuksissa olevilta EU-mailta odotetaan. Mitkä ovat ne talouden vakauttamisen mekanismit, joista puhutaan? Velvoitetaanko kriisissä olevia jäsenmaita heikentämään julkisia palveluita, leikkaamaan sosiaaliturvaa vai romuttamaan eläkejärjestelmänsä?

U 34/2010 vp Euroopan komission lainsäädäntöehdotuksista Euroopan unionin ja euroalueen talous-

politiikan koordinaation tehostamiseksi on osa isompaa kokonaisuutta, johon liittyvät kiinteästi myös U 5/2011 vp luonnoksesta Euroopan rahoitusvakaussäätöä koskevan puitesopimuksen muuttamisesta (Euroopan rahoitusvakaussäätö), U 6/2011 vp luonnoksesta Euroopan vakaussäätömekanismin perustamista koskevaksi valtiosopimukseksi (Euroopan vakaussäätömekanismi) ja E 13/2011 vp EU:n talouskriisin hoidosta. Näitä kaikkia tulisikin siksi käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Keskeinen periaate Euroopan unionissa on ollut, että kukin jäsenmaa vastaa itse omista sitoumuksistaan. On väärin velvoittaa euromaiden kansalaiset vastuuseen yksittäisen jäsenvaltion huonosta talousneuvonnasta. Jo tehdyillä tukipäätöksillä on pelastettu pankkien ja rahoituslaitosten omistajat ja sijoittajat. Vaikeuksiin itsensä ajaneiden unionimaiden tukemisen asemesta pankkien isäntävaltioiden olisi tullut varautua pankkien nopeaan haltuunottoon ja pääomittamiseen. Näin voitaisiin parhaiten varmistaa, että luottamus rahoitusjärjestelmään säilyy eikä synny moraalikadon ongelmaa, joka liittyy eräiden maiden ja niiden rahoittaneiden tahojen toimintaan.

Myös Suomen eduskuntavaalien tulos tukee käsitystä, että kansa vastustaa suurpääoman ehdoilla harjoitettua politiikkaa. Tukea hakevan maan taloudelle asetetut ehdot vaikeuttavat maan selviytymistä. Esimerkiksi Kreikalle asetetut vaatimukset verojen korotuksista ja eräistä säästötoimista tukahduttavat talouskasvua ja vaikeuttavat Kreikan selviytymistä. Kreikka on lisätuen tarpeen edessä.

Euroopan vakaussäätömekanismin sijaan tulisi vastuuttaa velkojat joustamaan takaisinmaksuajoissa ja koroissa. Vain siten pankkien ja muiden rahoituslaitosten omistajat ja sijoittajat voidaan saattaa vastuuseen, joka ei mitenkään kuulu minkään jäsenmaan kansalaisille. Jokaiseen jäsenmaahan tulisi myös rakentaa sellainen talousohjelma, joka turvaa talouden kasvun ja työllisyyden sekä antaa edellytykset selviytyä sitoumuksista.

Tarjolla oleva luonnos Euroopan vakaussäätömekanismiksi ei takaa sitä, etteivätkö korkeilla koroilla jät-

tivoittoja tehneiden pankkien vastuut siirtyisi sellaisinaan veronmaksajien harteille, mikä ainoastaan syventää kulloinkin kyseessä olevan maan ongelmia ja siirtää välttämättömät ratkaisut eteenpäin. Palkkojen, työttömyysturvan ja eläkkeiden leikkaaminen yhdistettynä veronkorotuksiin estää mahdollisuuden synnyttää positiivista kierrettä ja elvyttää taloutta.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson, että en voi yhtyä talousvaliokunnan enemmistön kantaan hyväksyä Euroopan komission lainsäädäntöehdotukset Euroopan unionin ja euroalueen talouspolitiikan koordinaation tehostamiseksi enkä voi hyväksyä Euroopan vakausmekanismin perustamista.

Asian käsittely valiokunnassa todettiin päättyneeksi.

11 § *Seuraava kokous*

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 17.6.2011 kello 11.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Eelis Roikonen
valiokuntaneuvos

Tuula Kulovesi
valiokuntaneuvos